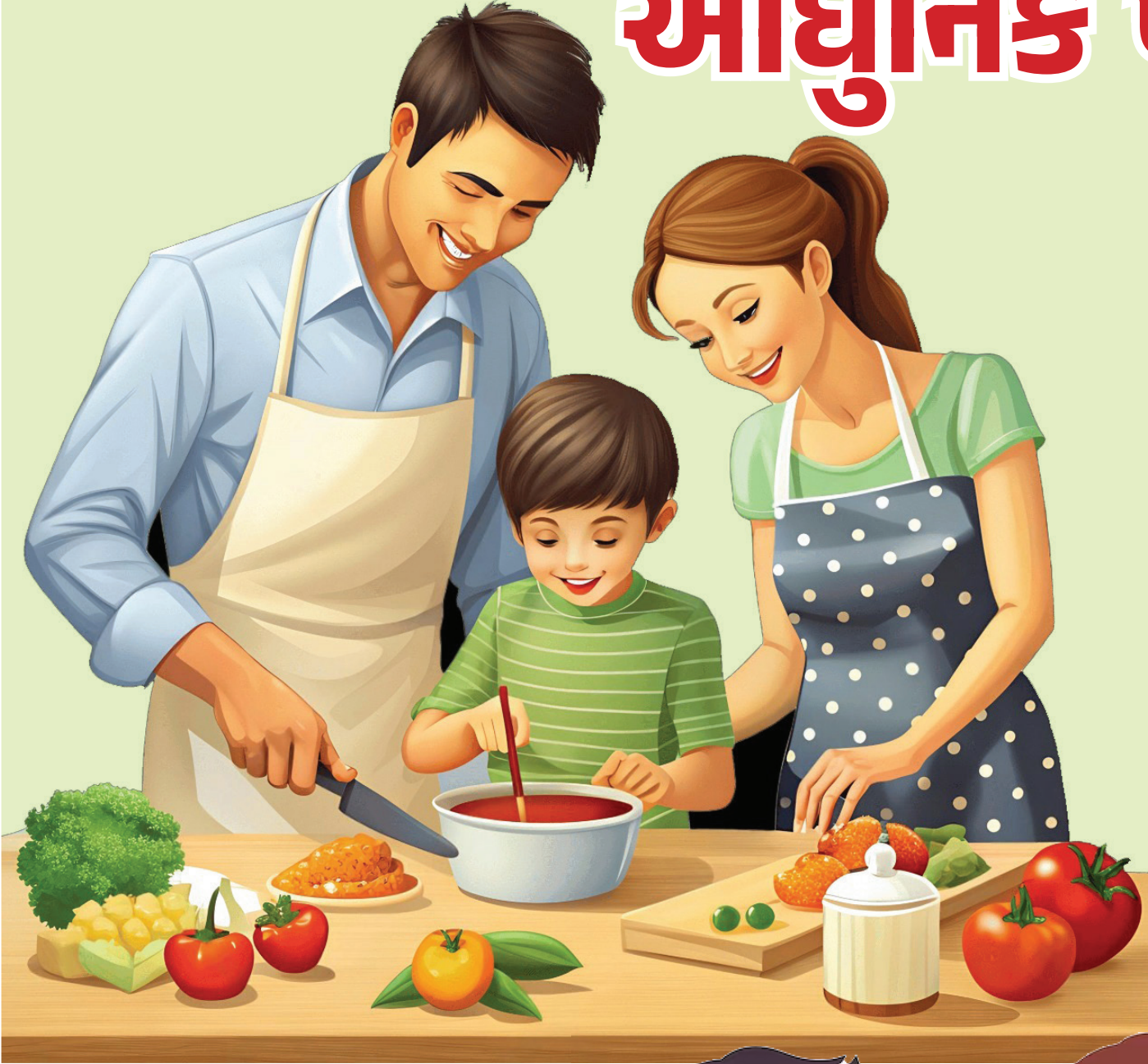

આધુનિક પેરેન્ટિંગ

આઈ.આઈ.ટી. કે નીટ (NEET)ની તૈયારી શરૂ થઈ જતી હોય એવો માહોલ બની ગયો છે. પાડોશીના દીકરાને ૯૫% આવ્યા એટલે આપણા બાળક પર ૯૬% લાવવાનું પ્રેશર ફૂકર ચડાવી દેવામાં આવે છે.

સત્ય એ છે કે દરેક બાળક ‘માર્કશીટનું મશીન’ બનવા માટે નથી જન્મ્યું. જ્યારે આપણે માત્ર માર્ક્સને જ સફળતા માની લઈએ છીએ, ત્યારે બાળકના મન પર ભારે તણાવ, નિષ્ફળતાનો ભય

આજના ઘરોનું સામાન્ય દ્રશ્ય કંઈક આવું છે કે સોફા પર આખો પરિવાર સાથે બેઠો હોય, પણ બધાના મોઢા ઝપ ડિગ્રી નીચે ઝૂકેલા હોય અને આંગળીઓ સ્ક્રીન પર દોડતી હોય

અને ચિંતા ઘર કરી જાય છે.

માછલીને ઝાડ પર ચડવાની સ્પર્ધામાં મૂકો તો તે આખી જિંદગી પોતાને નકામી જ સમજશે. બાળકની પોતાની ખાસિયત ઓળખો-તે કળા, રમતગમત, સાહિત્ય કે કોડિંગમાં પણ અદ્ભુત હોઈ શકે છે.

જો બાળકે સાચા દિલથી મહેનત કરી હોય, તો માર્ક્સ થોડા ઓછા આવે તો પણ પીઠ થાબડો. તેને વિશ્વાસ આપો કે એક રિઝલ્ટ તેનું ભવિષ્ય નક્કી નથી કરતું.

દિવસમાં એક કલાક મેદાન પર પરસેવો પાડવો કે મનપસંદ સંગીત સાંભળવું એ સમયનો બગાડ નથી, પણ મગજ માટે શ્રેષ્ઠ રિચાર્જ છે.

ડિજિટલ શિક્ષા: પ્રતિબંધ નહીં, સંતુલન બાળકના હાથમાંથી મોબાઈલ છીનવી લેવો એ કોઈ કાયમી ઉપાય નથી, કારણ કે આવનારું ભવિષ્ય ટેકનોલોજીનું જ છે. અહીં જરૂર છે ‘સાયબર ડાયેટ’ નક્કી કરવાની.

અભ્યાસ સિવાય મનોરંજન માટે ચોક્કસ સમય મર્યાદા નક્કી કરો.

જો તમે બાળકના હાથમાંથી ટેબ્લેટ લો છો, તો તેના હાથમાં રસપ્રદ પુસ્તક, કલર બોક્સ કે ક્રિકેટનું બેટ આપવું પડશે. ખાલી બેઠેલું મગજ ફરી સ્ક્રીન તરફ જ દોડશે.

ઈન્ટરનેટની સારી અને ખરાબ બાબતો વિશે ખુલીને વાત કરો, જેથી કોઈ ઓનલાઈન છેતરપિંડી કે મુશ્કેલી વખતે બાળક ડર્યા વગર સીધું તમારી પાસે આવે.

પેરેન્ટિંગ એ કોઈ પરીક્ષા નથી જેમાં સોમાંથી સો માર્ક્સ લાવવાના હોય. આ તો એક સુંદર સફર છે જ્યાં બાળક સાથે આપણે પણ મોટા થવાનું છે. બાળકને મોંઘા ગેજેટ્સ કે પરફેક્ટ માર્ક્સ કરતાં પણ વધુ જરૂર હોય છે તમારા થોડા સમયની, અડળક રનેહની અને એક હૂંફાળા વિશ્વાસની. જ્યારે ઘરના ચાર ખૂણા પ્રેમભર્યા સંવાદથી ગૂંજતા રહેશે, ત્યારે કોઈ પણ ડિજિટલ સ્ક્રીન કે ભણતરનો તણાવ બાળકના ચહેરાનું હાસ્ય છીનવી નહીં શકે.

ક જમાનો હતો જ્યારે સાંજે શેરીમાંથી “હવે ઘરમાં આવ, ભણવા બેસ!” એવી મમ્મીની બૂમો સંભળાતી. આજે જમાનો બદલાઈ ગયો છે; હવે મમ્મી-પપ્પાએ ઘરમાં જઈને કહેવું પડે છે, “બેટા, થોડીવાર બહાર જઈને રમી આવ, આંખો ફોડી નાખી તે મોબાઇલમાં!”

આજના ઘરોનું સામાન્ય દ્રશ્ય કંઈક આવું છે કે સોફા પર આખો પરિવાર સાથે બેઠો હોય, પણ બધાના મોઢા ઝપ ડિગ્રી નીચે ઝૂકેલા હોય અને આંગળીઓ સ્ક્રીન પર દોડતી હોય. બીજી તરફ, માથા પર લટકતી પરીક્ષાઓ અને ૯૯ પર્સેન્ટાઇલ લાવવાનું ભૂત! આ ડિજિટલ માયાજાળ અને ભણતરના ભાર વચ્ચે આધુનિક પેરેન્ટિંગ કોઈ રોલરકોસ્ટર રાઈડથી કમ નથી.

આજના બાળકો રડતાં બંધ થવા માટે દૂધની બોટલ નહીં, યુટ્યુબના કાર્ટૂન માગે છે. પરિણામે, બાળક બોલતાં શીખે તે પહેલાં સ્ક્રીન સ્વાદ્યપ કરતાં શીખી જાય છે.

સમસ્યા ત્યારે શરૂ થાય છે જ્યારે ઘરમાં ડેટા પેક ફૂલ હોય પણ સંવાદ ખાલી થઈ જાય. બાળક શાળાએથી આવે ત્યારે “આજે શું નવું શીખ્યો?” પૂછવાને બદલે ઘણીવાર પેરેન્ટ્સ પણ વોટ્સએપ મેસેજ જોતાં જોતાં માથું હલાવીને વાત પતાવી દે છે. જ્યારે ઘરમાં વાતો ખૂટી જાય, ત્યારે બહારનું

ડિજિટલ જગત બાળકના મનમાં કબજો જમાવી લે છે.

બાળકો સલાહ નહીં, આપણું વર્તન કોપી કરે છે. જો તમે પોતે જમતી વખતે રીલ્સ જોતા હશો, તો બાળકને પુસ્તક વાંચવાની શિખામણ આપવી વ્યર્થ છે.

બાળક શાળા કે કોલેજની કોઈ મસ્તી કે ભૂલ જણાવે ત્યારે તરત ‘લેકચર મોડ’ ઓન ન કરી દો. પહેલાં શાંતિથી સાંભળો, હસો અને પછી પ્રેમથી સાચી વાત સમજાવો.

દિવસમાં ઓછામાં ઓછું એક ટેકનું ભોજન સ્ક્રીન વગર સાથે કરો. તેમાં જગતભરની પંચાત, બાળકના દોસ્તોની વાતો અને રમુજી કિસ્સાઓ વહેંચો.

આજના સમયમાં બાળક એલ.કે.જી.માં આવે ત્યારથી જ જાણે

